

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: avalik võim ei tohi üldjuhul ajakirjanduse teemavalikusse sekkuda

---

Riigikohus: avalik võim ei tohi üldjuhul ajakirjanduse teemavalikusse sekkuda

14. juuni 2021

Riigikohus leiab, et ajakirjandusel on lai otsustusvabadus avalikku huvi pakkuvate teemade määratlemisel ja avalikul võimul, sealhulgas kohtul, pole üldjuhul alust sellesse sekkumiseks.

Riigikohtusse jõudnud vaidlus puudutab Õhtulehe reporteri Priit Pärnapuu taotlust tutvuda toimikuga kohtuasjas, kus vaieldi apteegile tegevusloa andmise üle.

Ravimiamet ei andnud Anne Apteegid OÜ-le luba uue üldapteegi avamiseks Tallinnas Arsenali Keskuses. Ettevõtte vaidlustas keeldumise kohtus, kuid tema kaebus jäi rahuldamata. Kohtuotsus on praeguseks jõustunud, aga nüüd vaieldakse selle üle, kas ajakirjanikul on õigus kohtuasja toimikuga tutvuda.

Ajakirjanik põhjendas oma soovi sellega, et kirjutab apteekide ja ravimiäri teemal lugusid ning loodab saada toimikust ülevaate, kuidas Ravimiamet apteekidele tegevuslube annab. Anne Apteegid OÜ vaidles aga ajakirjaniku taotlusele vastu, sest ettevõtte hinnangul sisaldab toimik ärisaladust, mille avaldamine võiks tema huve kahjustada. Äriühingu väitel saaks ajakirjanik teavet apteekidele tegevuslubade andmise kohta ka avalikest allikatest või Ravimiametilt.

Riigikohus: ajakirjaniku huvi on põhjendatud

Halduskohus andis ajakirjanikule loa toimikuga tutvuda, kuid ringkonnakohus tühistas selle hiljem. Riigikohtu halduskolleegium leiab aga erinevalt ringkonnakohtust, et ajakirjaniku huvi toimiku vastu on põhjendatud, ja saatis täna taotluse uueks lahendamiseks halduskohtule.

Halduskolleegium märgib, et ajakirjandusvabadus annab ajakirjanikule avaliku huvi määratlemisel laia otsustusõiguse. Nii on Euroopa Inimõiguste Kohus rõhutanud, et ajakirjandus täidab demokraatlikus ühiskonnas olulist „avaliku valvekoera“ ülesannet. Teabe kogumine on ajakirjandusliku tegevuse hädavajalik osa, mis on hõlmatud ajakirjandusvabaduse kaitsega. On vaja eriti kaalukaid põhjuseid, et õigustada ligipääsu piiramist teabele, mida avalikkusel on õigus saada.

Seetõttu leiab Riigikohus, et avalikul võimul, sealhulgas kohtul, pole üldjuhul alust sekkuda ajakirjaniku õigusesse määratleda teemasid, mille vastu võib esineda avalik huvi. Ajakirjanduslik huvi toimikuga tutvuda ei pea olema tingimata seotud konkreetse kaasuse spetsiifiliste asjaoludega – piisab sellest, kui uuritav üldine teema seondub konkreetse asjaga ja vajalikku infot on tõepoolest võimalik toimikust saada. Lisaks ajakirjanikele võib olla sarnane huvi toimikuga tutvuda veel näiteks teadlastel, kes soovivad saada ülevaadet haldus- või kohtupraktikast enda uuritavas valdkonnas.

Kohus peab hindama, kas teave on ärisaladus

Halduskolleegium ei nõustu ringkonnakohtu hinnanguga, et ajakirjanikul on võimalik saada talle vajalikku teavet ka muudest, avalikest allikatest. Selles asjas tehtud avalik kohtuotsus käsitleb tegevusloa menetlust üksnes kokkuvõtlikult ja keskendub vaidlusalustele õigusküsimustele. Ajakirjanik aga soovis toimikuga tutvuda selleks, et saada teada, kuidas Ravimiamet menetleb tegevusloa taotlusi. Tal võib olla põhjendatud huvi analüüsida, kas taotluste lahendamine vastab seadusele ja kas Ravimiameti praktika on ühtne.

Riigikohus nõustub OÜ-ga Anne Apteegid selles, et teatud osa toimikus sisalduvast teabest võib olla ärisaladus ja ettevõttel peab olema võimalik kohtusse pöörduda kartmata, et tema ärisaladus saab avalikuks. Samas ei tohiks see tuua kaasa toimiku täielikku varjamist. Põhjendatud huvi korral tuleb ajakirjanikule anda võimalus tutvuda saladust mitte sisaldava teabega. Teabe määratlemisel ärisaladusena pole kohus seotud ettevõtte väidetega, vaid peab seda ise hindama.

Riigikohtu otsusegasaab tutvuda siin[1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
55 637 043

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-avalik-voim-ei-tohi-uldjuhul-ajakirjanduse-teemavalikusse-sekkuda>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=3-17-62/57>